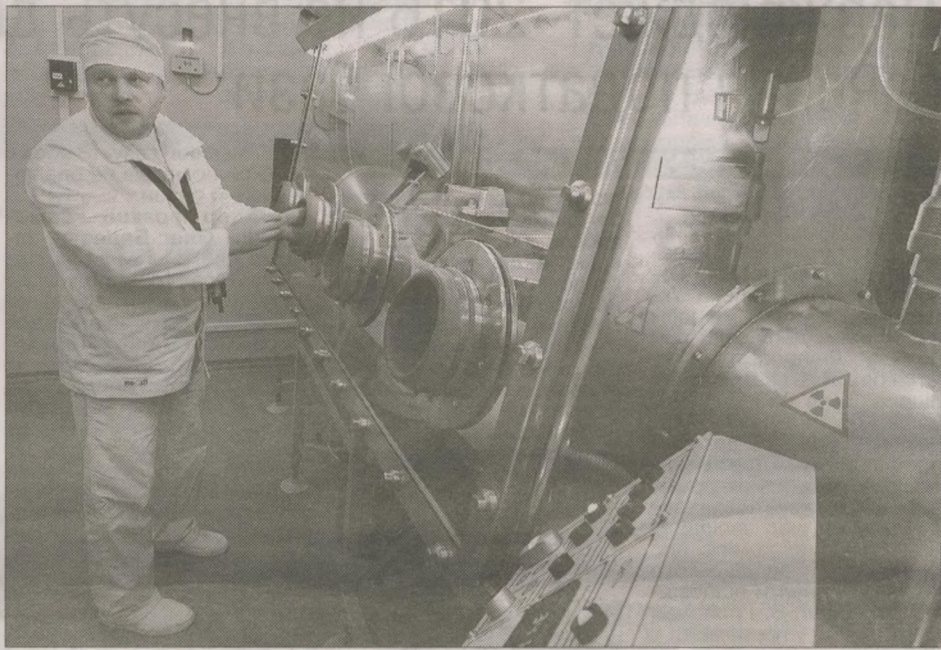


Від зони відчуження до екологічно безпечної системи функціонування

Щойно наш мікроавтобус покидав межі столиці, як у повітрі почав відчуватися різкий запах від пожеж. Як відомо, у Чорнобильській зоні, куди ми, власне, і прямували, триває тління торфовищ. Якщо врахувати, що горить у зоні радіоактивного забруднення, то не важко здогадатися, наскільки шкідливими можуть бути такі загоряння. Проте це не єдина проблема, з якою стикається нині Чорнобильська



зона. Тож навіть через 29 років після аварії та через 15 років з моменту зупинення останнього реактора станції зона відчуження навколо ЧАЕС продовжує тайти в собі приховану небезпеку для життя та здоров'я людей. І для того, щоб такі ризики мінімізувати, на станції і, зокрема, над пошкодженим реактором кипить робота (на знімку внизу: будівництво нового саркофага виходить на фінішну пряму). Ще один напрямок — перероблення та захоронення радіоактивних відходів. Його здійснюватимуть на комплексі «Вектор» (на знімку вгорі: в одній із лабораторій цього стратегічного об'єкта провідний інженер лабораторії джерел іонізуючого випромінювання комплексу «Вектор» Денис Філіпов).

Про те, чим живе Чорнобиль, докладніше читайте на 5-й стор.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

**Більше фото тут —
www.golos.com.ua**

Від зони відчуження до екологічно безпечної системи функціонування

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Запобігати пожежам допоможе спеціальна піч

Власне, наша поїздка була приурочена до певної події. Цього дня Посол ЄС в Україні Ян Томбінський спільно з посадовцями станції і головою Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи Миколою Томенком перерізали червону стрічку й запустили в роботу тестову піч-інсінератор для спалювання деревини із забрудненої території. Придбано її за кошти Європейського Союзу і саме вона, як наголошувалося на відкритті, зможе значною мірою допомогти в запобіганні лісових пожеж у зоні відчуження та має зменшити ризик радіоактивного забруднення повітря і його поширення за межі території. Пристрій виготовлено на базі звичайного котла для біомаси, проте він має і свою специфіку, адже йдеться про спалювання деревини, яка зазнала радіоактивного забруднення. Тож у цьому проекті було передбачено зменшення викидів у атмосферу. Тут їх мінімізували у 30 разів порівняно з тим, як це відбувається у звичайних котлах. Є також система безпильового збирання золи, а приміром, у разі відключення електроенергії піч може продовжувати працювати аж десять годин. При цьому весь пульт установки — один комп'ютер, за якими сидить так званий кочегар — диспетчер і дистанційно спостерігає за процесом. Варто зазначити, що спроектовано і виготовлено такий пристрій нашими вітчизняними фахівцями, які виграли тендер ЄС. При цьому це ще й значно здешевило проект. І хоч піч поки що в єдиному екземплярі, після її випробування таких установок збираються поставити кілька. Це значною мірою зможе зняти проблему утилізації забрудненої деревини і водночас дало б



Посол ЄС, голова представництва ЄС в Україні Ян Томбінський, в. о. міністра екології та природних ресурсів України Сергій Курикін та голова Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи Микола Томенко (зліва направо).

голова Комітету Верховної Ради з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи Микола Томенко прийняв звіт директора станції Ігоря Грамоткіна. Посадовець, зокрема, зазначив, що всі роботи тривають згідно з графіком і нині робиться все, щоб після спорудження нового укриття зона

вого безпечного конфайнмента. Наразі це є головним питанням, оскільки весь проект будівництва «Укриття» залежить від завершення будівництва торцевих стін. При цьому голова профільного комітету зазначив, що прогрес у будівництві є незаперечним. Крім того, учасники заходу обговорили хід робіт на майданчику Чорнобильської АЕС за міжнародними проектами.

ФАКТ

Нагадаємо, Європейський Союз був одним з основних донорів Чорнобильського фонду «Укриття». Загалом міжнародні внески в подолання Чорнобильської катастрофи на сьогодні становлять 1,8 млрд євро. Понад третина цих коштів надходить від ЄС, що становить приблизно 470 млн євро.

відчуження стала промисловим майданчиком та безпечним місцем для роботи і вітчизняних, і зарубіжних науковців.

Проте не обійшлося і без наболілого. Як зазначив Ігор Грамоткін, проблемним залишається питання взаємин ЧАЕС із Пенсійним фондом. Як уже раніше писав «Голос України», лівову частку бюджету, що його розписує підприємству Кабмін, доводиться сплачувати в Пенсійний фонд. Як відомо, чорнобильці йдуть на пенсію в 50 років, і з 50 до 60 років Пенсійний фонд виплачує їм пільгові пенсії. При цьому Чорнобильська АЕС зобов'язана компенсувати Пенсійному фонду ці витрати. А оскільки фізично це зробити неможливо, накопичуються борги. Проте щоразу, як черговий суд виносить рішення, доводиться все-таки викладати чималі кошти, каже Ігор Грамоткін. Хоча за логікою, це мала б узяти на себе держава, як свого часу було зроблено з шахтарями. Та хай там як, а на дворі уже листопад, а незабаром і зима, проте на станції відсутнє опалення. Причина — брак коштів. От і стоять перед дилемою: опалювати приміщення чи сплачувати пенсійні борги.

Тож у рамках робочої поїздки Микола Томенко наголосив на цій проблемі та пообіцяв усіляко сприяти її розв'язанню. За його переконанням, український уряд має якнайшвидше у повному обсязі профінансувати у 2015 році за бюджетною програмою «Підтримка у безпечному стані енергоблоків та об'єкта «Укриття» заходи щодо підготовки до зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС, у тому числі на оплату робіт (заходів), виконаних у 2014 році згідно із затвердженим планом».

Під час розмови було наголошено також на важливості питання реалізації проекту підсилення та герметизації будівельних конструкцій, що виконують функції огорожувального контуру но-

«Вектор»

у правильному напрямку

Побувала київська делегація і ще на одному досить важливому об'єкті — комплексі виробництв з дезактивації, транспортування, перероблення та захоронення радіоактивних відходів «Вектор». Об'єкт становить собою кілька споруд з досить серйозними заходами безпеки. Одразу слід зазначити, що з часу тогорічного мого відвідання тут фактично завершено всі підготовчі роботи і комплекс от-от має розпочати приймання вантажів. Звезитимуть відпрацьовані матеріали, окрім Чорнобильської станції, і з інших наших АЕС, а також із виробництв, що містять радіоактивні компоненти. Одне слово, тепер це одне з місць, де вирішуються головні екологічні проблеми нашої країни. Слід зазначити, що досі відпрацьований ядерний матеріал ми відправляли до Росії. Там його переробляли, вилучали необхідні елементи, а відходи, що не підлягають переробці, повертали нам. Тепер ми своє відпрацьоване паливо зберігатимемо у себе, а згодом вирішуватимемо, як з ним бути. Пустили нас і в святая святих: до лабораторії-сховища «Вектора». Тут фактично уже все готово до прийому так званої продукції, проте поки що тривають випробування, а вже з початку 2016-го розпочнеться експлуатація. Слід зазначити, що стіна сховища радіоактивних відходів завтовшки півтора метра, все до найменших операцій автоматизовано: відходи в спеціальних капсулах надходять у приміщення, там комп'ютер зчитує, чи насправді у контейнері те, що записано в паспорті до вантажу, і оператор з допомогою пульта має спрямувати його в одну з герметичних ємностей, які нині вже готові до експлуатації. Всі роботи здійснюватимуть автоматизовано, працюватимуть тут лише 14 операторів, нині під час випробувальних робіт трудяться семеро фахівців. Відходи збиратимуть лише вітчизняного походження, сама технологія також розроблена українськими спеціалістами, а гарантійний термін зберігання радіоактивних відходів у таких контейнерах 300 років.

Марина КРИВДА.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.
Більше фото тут — www.golos.com.ua



Генеральний директор ДСП «Чорнобильська АЕС» Ігор Грамоткін.

зможу забезпечувати тепловою енергією місцеві системи опалення тощо, зазначив виконавчач обов'язків голови Державного агентства України з управління зоною відчуження Віталій Петрук. Одне слово, і корисна справа, і таке необхідне тепло на об'єктах.

Листопад ще не зима?

Тим часом наш журналістський десант вирушає до найголовнішого об'єкта Чорнобильської зони — «Укриття». Як відомо, його будують за кошти міжнародних донорів на спеціальному майданчику поблизу старого саркофага. Після завершення будівництва конфайнмент мають насунути, застосовуючи спеціальні механізми, на старий саркофаг, який зведено одразу після аварії, і він давно вже вичерпав свій експлуатаційний ресурс.

На виробничому майданчику об'єкта «Укриття», де активно кипить робота,